

Doorsnee omagedrag

'Ja, luister eens, jongen, mijn huistelefoon doet het niet.' De stem van mijn oma tettert door de hoorn. Mijn vader is in de war. 'Maar, mam,' vraagt hij verbaasd, 'hoe kan je me nu dan bellen?' Ik zie aan zijn gezicht dat hij hoopt dat ze belt met het mobieltje dat hij jaren geleden voor haar heeft gekocht. Maar helaas: mijn oma is naar oom Dries gefietst, die drie dorpen bij haar vandaan woont, om daar een telefoontje naar mijn vader te plegen. Zo ging dat vroeger en daar zweert ze bij. Niks mobiele telefoons, niks Skype; je fietst dapper en doortastend naar de dichtstbijzijnde goede kennis en maakt daar beleefd gebruik van de vaste lijn. Mijn vader belooft oma's telefoon te komen maken. 'Hoe kan ik je bereiken?' vraagt hij. Ze geeft hem het telefoonnummer van oom Dries. Als hij daar dan even naartoe belt, dan zal oom Dries wel naar oma fietsen om de boodschap van mijn vader door te geven...

Mijn oma houdt niet van modern gedoe. Ze heeft – net zoals veel mensen die op leeftijd zijn – moeite om de ontwikkelingen op technologisch gebied bij te houden. Ze kan niks met een mobiele telefoon, een laptop of een iDing. En bij begrippen als Google, internetbankieren, e-mail of sms'je zit ze me alleen maar glazig aan te kijken. Mijn oma gelooft in handgeschreven brieven, handgeschreven cheques, papieren woordenboeken en een degelijke, betrouwbare vaste-telefoon-met-draad waarbij je gewoon naast het toestel moet blijven zitten als je met iemand praat.

Persoonlijk vind ik het geen probleem dat mijn oma niet aan moderne technologie wil beginnen. Dat is doorsnee omgedrag, en er is niets mis mee. Heel soms geef ik haar een stoomcursusje. Dan probeer ik haar uit te leggen hoe ze een mobieltje kan aanzetten en hoe ze er een sms'je mee kan versturen. Ze lijkt geïnteresseerd, maar ik weet dat ze het mobieltje, zo gauw ik de deur uit ben, weer keurig in de verpakking zal terugstoppen en daarna zorgvuldig onder in haar linnenkast zal leggen. Ze haalt hem er pas weer uit als wij op bezoek komen.

Ik denk niet dat mijn oma's gevoel over de wereld van internet en smartphones ooit zal veranderen. Het gaat

gewoon te snel. Maar mijn vader vindt haar anti-handige-dingen-houding maar niets. Hij is ervan overtuigd dat een beetje technologie haar leven een stuk makkelijker zou maken, en daarom probeert hij haar met allerlei gelikte snufjes te overreden. Maar het vergaat de laptop en de supersnelle internetverbinding die hij voor haar aanschaftte precies hetzelfde als het eerdergenoemde mobiele telefoontje: ze gebruikt ze niet.

Toch leek het er vorige week heel even op dat mijn vader zijn zin kreeg. In mijn mailbox stond een e-mail van... mijn oma. *Dag lieve Lotte, stond er, hoe gaat het met je? Liefs, oma.* En dat was niet het enige. Onderaan in de e-mail stond met grote koeienletters: DEZE E-MAIL IS VERZONDEN VANAF EEN IPAD2. Ik stond perplex. Een iPad2? Drie seconden later ging mijn telefoon: het was oma. Of het mailtje dat mijn vader zojuist naar me had gestuurd wel was aangekomen, want die iPad die hij voor haar had gekocht vertrouwde ze voor geen meter.

Ik zag alleen maar je spastische been

De man voor in de zaal houdt lichtelijk nerveus zijn toespraak, maar ik krijg niets mee van zijn verhaal. Ik ben compleet gefixeerd op zijn handen, die steeds zenuwachtig het montuur van zijn piepkleine brilletje vastgrijpen en dan weer loslaten. Soms krabt de man aan zijn hoofd of veegt hij aan zijn neus, maar al snel pakt hij zijn montuur weer vast en laat het dan even snel weer los. Hij blijft praten, maar ik hoor het niet. Wie weet heeft hij het over de problematiek van het stijgende aantal ernstig depressieve cavia's of over een pas ontdekte dwergplaneet, die met een rotvaart op de aarde afkomt... Het gaat allemaal langs me heen. Het enige wat ik waarneem, is de hypnotiserende beweging die hij onafgebroken blijft maken: Montuur los. Montuur vast. Montuur los. Montuur vast.

Het is natuurlijk ook niet makkelijk om tijdens een presentatie een nonchalante 'hoi, jullie doorborende blikken doen me niets en ik voel me hier hartstikke op mijn gemak'-houding aan te nemen. En je houding is van vitaal belang wanneer je indruk wilt maken op je publiek. De belangrijkste vraag daarbij is: waar laat ik mijn ledematen? Ik had op de middelbare school bijvoorbeeld de onbedwingbare neiging mijn linkerbeen woest heen en weer te zwaaien terwijl ik stond te praten voor de klas. Op de beoordelingsformulieren die mijn klasgenoten na afloop over mijn spreekbeurt invulden stond dan ook meestal iets in de trant van: 'Ik weet niet meer waar je spreekbeurt over ging, want ik zag alleen maar je spastische been.' Of: 'Misschien moet je even naar de dokter met je been.' Maar een been is uiteindelijk nog wel onder controle te krijgen. Het is op zich duidelijk waar je een been moet laten: je moet er gewoon op stilstaan. Een ingewikkeldere vraag is: waar laat je je handen? Ongemakkelijk langs je lijf? Ahteloos in je zakken? Of laat je ze actief allerlei dingen doen tijdens je praatje? Veel mensen kiezen (onbewust) voor het laatste: een activiteit. En die activiteit kan van alles zijn. Je kunt bijvoorbeeld onafgebroken je mouwen op- en afstropen of ijverig je panty optrekken (niet aan te raden). Ook populair: constant denkbeeldige jeuk aan je gezicht

wegkrabben of fictieve nekpijn met een moeilijk gezicht wegmasseren.

Ook ik heb last van hyperactieve handen wanneer ik voor een publiek spreek. Ze gaan geheel hun eigen weg. Hoezeer ik me ook heb voorgenomen ze in bedwang te houden: stilhouden is on-mo-ge-lijk. Ze tikken op tafel, friemelen onafgebroken aan mijn haar of ze strijken de miljoenen (onzichtbare) pluisjes van mijn kleding. Als ik echt heel zenuwachtig ben, doen mijn benen ook weer vrolijk mee en sta ik bijna te dansen. Dan spring ik van mijn ene voet op de andere en maak ik weidse, opgewonden gebaren met mijn armen terwijl ik mijn verhaal probeer over te brengen. Bij mijn laatste presentatie was het commentaar van de docenten: 'Lotte spatte van opwinding bijna uit elkaar.'

Toch denk ik dat een zenuwachtige activiteit nog altijd beter is dan geen enkele activiteit. Niemand vindt het interessant om naar een energieloze zombiespreker te luisteren. Sommige zenuwachtige trekjes zijn best charmant en dat kan in je voordeel werken. Bovendien kun je met sommige activiteiten je publiek hypnotiseren. Dus mocht je nou echt zo nerveus zijn dat je eigenlijk liever niet wilt dat er mensen

naar je verhaal luisteren, dan kun je altijd nog een bril-
letje kopen: Montuur los. Montuur vast. Montuur los.
Montuur vast.